

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)
SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Katarzyna Gajewska

przy udziale Prokuratora Krajowego Dariusza Korneluka
w sprawie z wniosku **M.W.**
o odszkodowanie i zadośćuczynienie
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 20 lutego 2025 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 26 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 87/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 25 października 2022 r., sygn. akt III Ko 71/21,

**na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.
uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.**

Barbara Skoczowska Marek Pietruszyński Andrzej Tomczyk

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 25 października 2022 r., sygn. akt III Ko 71/21, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. *a contrario* oddalił roszczenie wnioskodawcy M. W. o zasądzenie od Skarbu Państwa tytułem odszkodowania kwoty 100.079 złotych oraz tytułem zadośćuczynienia kwoty 30.000 złotych w związku z jego zatrzymaniem w dniu 10 stycznia 2020 roku (pkt I), a ponadto na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. *a contrario* oddalił roszczenie wnioskodawcy M. W. o zasądzenie od Skarbu Państwa odszkodowania oraz zadośćuczynienia w związku z jego zatrzymaniem w dniu 26 maja 2020 roku (pkt II).

Po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika wnioskodawcy, w której zarzucono szczegółowo opisane naruszenie prawa materialnego i procesowego, a ponadto błąd w ustaleniach faktycznych, Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 26 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 87/23, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, zaskarżając go w całości, zarzucając:

„rażącą obrazę prawa procesowego, mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

1. art 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. - dokonaną poprzez nierozpoznanie wszystkich zarzutów apelacji oraz ustosunkowanie się do zarzutów apelacyjnych w sposób wybiórczy, skutkiem czego podstawą rozważań Sądu nie był całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej,
2. art. 193 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. - dokonaną poprzez przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie wadliwej kontroli instancyjnej, wyrażającej się w przyjęciu, że brak jest podstaw do kwestionowania opinii biegłego otolaryngologa, pomimo:
 - a. wykazania przez wnioskodawcę, że jest ona niepełna w zakresie, w jakim nie odnosi się do okoliczności związanych z zaleceniem zażywania przez wnioskodawcę leku S., stosowanego przy ropnym zapaleniu zatok,

b. okoliczności, że stwierdzanie deformacji twarzoczaszki leży poza zakresem specjalizacji biegłego otolaryngologa,

3. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. - dokonaną poprzez przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie wadliwej kontroli instancyjnej, bezkrytycznej wobec dowolnej oceny materiału dowodowego przez Sąd I instancji w zakresie ustalenia, że wnioskodawca za każdym razem przed wydaniem postanowienia o zatrzymaniu był prawidłowo powiadomiony o obowiązku stawiennictwa do odbycia terapii, bądź też zgłoszenia się w Komisariacie Policji, podczas gdy wnioskodawca wskazał, że nigdy samodzielnie nie telefonował do prokuratora prowadzącego sprawę, a rozmowę z referentem odbywała inna osoba, która podała się za M. W., czego żadnym dowodem zalegającym w aktach sprawy nie podważono”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Krakowie wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Obecny na rozprawie kasacyjnej Prokurator Krajowy, po zapoznaniu się z dołączonymi do sprawy dokumentami dotyczącymi przebiegu drogi zawodowej SSO X. Y., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarżący w kasacji podniósł zarzuty dotyczące nieprawidłowej kontroli odwoławczej przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny w Krakowie. Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia Sąd Najwyższy jest jednak zobowiązany z urzędu do weryfikacji, czy w sprawie nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (art. 536 k.p.k.).

Nienależyta obsada Sądu odwoławczego wynikała z zasiadania w jego składzie sędziego X. Y..

Podstawą dokonania powyższego ustalenia jest wykładnia przepisów traktatowych przeprowadzona w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

z dnia 16 listopada 2021 r., w połączonych sprawach od C-748/19 do C-754/19. W orzeczeniu tym TSUE stwierdził, że „art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TUE) odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło to na czas określony, czy na czas nieokreślony”.

Istnieje zatem podstawa do wzruszania poddawanych kontroli Sądu Najwyższego orzeczeń przy przyjęciu za podstawę rozstrzygnięcia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., gdy delegacje były dokonywane przez Ministra Sprawiedliwości po dacie interpretacji przepisów traktatowych przez TSUE, a więc po dniu 16 listopada 2021 r. Innymi słowy, chodzi o delegowanie sędziego, zwłaszcza orzekającego w sprawach karnych, do którego doszło po wydaniu przez TSUE powołanego wyżej wyroku i w trakcie tej delegacji zapadło orzeczenie z udziałem tak delegowanej osoby (zob. w szczególności wyrok SN z dnia 21 listopada 2023 r., sygn. akt II KK 469/22).

Taka sytuacja miała miejsce w odniesieniu do sędziego X. Y..

Wymieniony sędzia będąc sędzią Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu został delegowany przez Ministra Sprawiedliwości z dniem 1 lipca 2021 r. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie początkowo na czas określony, a następnie (i to ma znaczenie w niniejszej sprawie) decyzją z dnia 30 czerwca 2022 r., [...], na podstawie art. 77 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (wówczas Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm. – dalej: p.u.s.p.) od dnia 1 lipca 2022 r. na czas nieokreślony. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie w przedmiotowej sprawie zapadł natomiast, co wskazano już wyżej, w dniu 26 czerwca 2023 r., a zatem w trakcie delegacji sędziego X. Y. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie na czas nieokreślony.

Wobec powyższego kluczowe dla ustalenia tego, czy zaistniała w sprawie bezwzględna przyczyna odwoławcza, jest weryfikacja tego, czy sędzia X. Y. w czasie orzekania w sądzie wyższego rzędu, będąc nominalnie sędzią Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, posiadał w ramach udzielonej mu przez Ministra Sprawiedliwości delegacji, atrybut niezawisłości i bezstronności.

W cytowanym wyżej wyroku z dnia 16 listopada 2021 r. Trybunał podkreślił, że państwa członkowskie mają prawo ustanowienia systemu, zgodnie z którym sędziowie mogą, w interesie służby, być tymczasowo delegowani z jednego sądu do drugiego, z tym jednak zastrzeżeniem, że przepisy regulujące delegowanie sędziów muszą przewidywać gwarancje niezawisłości i bezstronności „niezbędne w celu uniknięcia ryzyka wykorzystywania takiego delegowania do politycznej kontroli”.

Trybunał dostrzegł, że w polskim systemie sędziowie nie są w okresie delegowania objęci gwarancjami niezawisłości i bezstronności, jakim zwykle powinni podlegać wszyscy sędziowie w państwie prawa, przez co w konsekwencji zagrożone może być również domniemanie niewinności oskarżonych. Wynikało to m.in. z następujących okoliczności:

- kryteria, którymi kieruje się Minister Sprawiedliwości przy delegowaniu i odwoływaniu sędziów, nie są podawane do publicznej wiadomości;
- akty delegowania nie muszą być uzasadniane;
- w prawie krajowym nie przewidziano szczegółowych przesłanek regulujących odwoływanie sędziego delegowanego;
- jednostka może mieć wrażenie, że na oceny dokonywane przez sędziego będzie wpływać obawa przed odwołaniem z delegowania;
- możliwość arbitralnego odwołania może wywołać u sędziego poczucie, że powinien on spełnić oczekiwania Ministra Sprawiedliwości;
- akty odwołania nie podlegają zaskarżeniu na drodze sądowej;
- Minister Sprawiedliwości sprawuje również urząd Prokuratora Generalnego, a zatem w sprawach karnych ma władzę zarówno nad prokuratorem, jak i sędziami delegowanymi, co może wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego;
- łączenie funkcji sędziego delegowanego i obowiązków Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych może wzbudzić obawę, że

sędzia delegowany będzie brał udział w dotyczących innych sędziów postępowaniach dyscyplinarnych.

Należy jednocześnie zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia 21 listopada 2023 r., sygn. akt II KK 469/22, że: „przy uwzględnieniu wskazań zawartych w powołanym wyroku TSUE, w wypadku spełnienia podstawowych założeń nakazujących uwzględnienie wykładni prawa unijnego dokonanego przez Trybunał w odniesieniu do sędziów delegowanych do sądu karnego wyższego rzędu (delegacja udzielona po dacie wydania wyroku przez TSUE i wydanie orzeczenia w ramach tej delegacji), każdorazowo przy stwierdzeniu takich zaszłości konieczne jest przeprowadzenie testu o charakterze identycznym z tym jaki wypracowany został na gruncie orzecznictwa krajowego oraz organów międzynarodowych działających na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską w odniesieniu do osób powoływanych na urząd sędziego sądu powszechnego lub wojskowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy o KRS z 2017 r. Posiadanie atrybutu niezawisłości i bezstronności dotyczy bowiem zarówno osoby powołanej na stanowisko sędziego w danym sądzie i w nim orzekającego, jak i nawet bardziej osoby będącej delegowaną do orzekania w sądzie wyższego rzędu, bo tylko wówczas można mówić o rozpoznaniu sprawy przez sąd «ustanowiony ustawą» tak w rozumieniu przepisów regulujących funkcjonowanie Unii Europejskiej, jak i art. 6 ust. 1 EKPC”.

Zauważyć należy, że sędzia X. Y. znalazł się w gronie sędziów cieszących się szczególnym zaufaniem ze strony kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, przekraczającym granice typowego zaufania jakiego należy oczekiwać w relacjach sędzia – organ władzy wykonawczej (*in concreto* – resort sprawiedliwości).

X. Y. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Stalowej Woli na mocy postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 stycznia 1995 r. Orzekał od 9 marca 1995 r. do 11 lutego 1996 r. w II Wydziale Karnym tego Sądu, a następnie w III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich (od 12 lutego 1996 r. do 2 stycznia 1997 r.) i II Wydziale Karnym (od 2 stycznia 1997 r. do 31 stycznia 2007 r.). Od 1 października 2003 r. do 1 lutego 2007 r. orzekał w ramach delegacji w II Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu. Postanowieniem Prezydenta

RP z dnia 1 lutego 2007 r. sędzia X. Y. otrzymał powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu.

Decyzją Ministra Sprawiedliwości K. K. z dniem 18 listopada 2010 r. sędzia X. Y. został powołany do pełnienia funkcji prezesa Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu na okres sześciu lat.

W 2011 r. ubiegał się o stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. Uchwałą nr [...] z dnia [...] 2012 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi RP wniosku o powołanie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. Kandydaturę na wolne stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie sędzia ten złożył ponownie w 2016 r., przy czym znów bezskutecznie. Uchwałą nr [...] z dnia [...] 2017 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie kandydatury X. Y.. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że otrzymał on negatywną ocenę Kolegium Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie (1 głos „za”, 5 głosów „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”). Nie uzyskał też żadnych punktów poparcia. Z kolei na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji Rzeszowskiej na jego kandydaturę oddano 9 głosów „za” oraz 31 głosów „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się”.

Sędzia X. Y., będąc sędzią Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, kilkakrotnie był delegowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie na podstawie art. 77 § 9 p.u.s.p. do orzekania w II Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie na jednodniowych delegacjach (w dniach: 31 października 2013 r., 7 listopada 2013 r., 5 marca 2015 r., 30 kwietnia 2015 r., 25 czerwca 2015 r.). Kilkakrotnie był również powoływany do składów komisji egzaminacyjnych oraz komisji przeprowadzających konkursy na prawnicze aplikacje zawodowe. W ciągu kilkunastu lat uczestniczył w wielu szkoleniach, konferencjach i innych kursach mających na celu podnoszenie kwalifikacji sędziego. W 2002 r. Polska Sekcja Międzynarodowej Komisji Prawników przyznała mu tytuł honorowy Sędziego Europejskiego, wysoko oceniając wydane przez niego uzasadnienia do orzeczeń.

Należy odnotować, że do tego momentu kariera sędziego Y. rozwijała się w sposób standardowy. Bez wątpienia jednak w czasie, w którym przedstawiciele władzy wykonawczej oraz władzy sądowniczej rozpoczęli w sposób systemowy proces destrukcji wymiaru sprawiedliwości opartego o porządek wynikający z Konstytucji RP oraz umów międzynarodowych wiążących Polskę (tj. od 2015 r.), rozwój kariery X. Y. znacząco przyspieszył.

Już po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw sędzia X. Y. zgłosił swoją kandydaturę na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Uczestniczył zatem w wadliwej procedurze przed Krajową Radą Sądownictwa w sytuacji, w której środowiska prawnicze w Polsce sygnalizowały w tym zakresie poważne wątpliwości konstytucyjne.

Negatywnej oceny postępowania sędziego Y. nie zmienia fakt, że uchwałą z dnia 28 sierpnia 2018 r. Krajowa Rada Sądownictwa w składzie już po „reformie” z 2017 r. postanowiła nie przedstawić Prezydentowi RP jego kandydatury (uzyskał 1 głos „za”, 4 głosy „przeciw”, 14 głosów „wstrzymujących się”, oddano też 1 głos „nieważny”, w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów).

Wymaga bowiem odnotowania, że zgłoszenie się przez X. Y. do konkursu przed KRS zbiegło się z zgłoszeniem jego kandydatury na członka Krajowej Rady Sądownictwa ([https://orka.sejm.gov.pl/\[...\]](https://orka.sejm.gov.pl/[...])). Jednocześnie w 2018 r. sędzia Y. złożył podpis na liście poparcia kandydatowi do Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach legislacyjnych z 2017 r., tj. sędziemu G. F.. Wypada przypomnieć, że podpisywanie list w 2018 r. odbyło się w warunkach powszechnego bojkotu środowiska sędziowskiego. Wiedzą powszechną było (co potwierdziły następnie opublikowane zgłoszenia do KRS), że podpisanie list zamknęło się w bardzo wąskiej grupie sędziów, z których zdecydowana większość w kolejnych latach w szybkim tempie awansowała i obejmowała stanowiska kierownicze.

Okres, w którym X. Y. zdecydował się aktywnie włączyć w proces dekonstytucjonalizacji wymiaru sprawiedliwości, to czas uzyskiwania profitów zawodowych zależnych od dyskrecyjnej decyzji Ministra Sprawiedliwości. Jeszcze w 2017 r. na mocy zarządzenia z dnia 17 lipca 2017 r. Minister

Sprawiedliwości powołał sędziego X. Y. w skład zespołu do opracowania projektu zmian przepisów prawa karnego wykonawczego. Zarządzeniami z 2015 i 2017 r. zasiadał w komisjach egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego w R. jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości. W 2018 r. Minister Sprawiedliwości powołał go w skład zespołu konkursowego opracowującego test oraz zadania na konkurs na aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską w 2018 r. (zarządzenie [...]). W latach 2015-2019 należał do Rady Programowo- Naukowej kwartalnika „P.”, powoływanej przez Ministra Sprawiedliwości.

Następnie sędzia X. Y. uzyskiwał kolejne stanowiska na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości. Z dniem 1 grudnia 2020 r. został powołany do pełnienia funkcji Zastępcy Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Wprawdzie z dniem 8 grudnia 2020 r. został z pełnienia tej funkcji odwołany, jednak od 14 grudnia 2020 r. pełnił obowiązki głównego specjalisty na samodzielnym stanowisku Pełnomocnika Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury do spraw programowych i działalności szkoleniowej w Ośrodku Aplikacji Sędziowskiej. Pismem z dnia 23 marca 2022 r. został przez Ministra Sprawiedliwości ponownie delegowany do pełnienia czynności Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury jako zastępca dyrektora KSSiP. W dniu 16 listopada 2023 r. Minister Sprawiedliwości powierzył mu pełnienie obowiązków Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (pełnił obowiązki w dniach 17 listopada 2023 r. – 24 listopada 2023 r.).

Jednocześnie Minister Sprawiedliwości delegował sędziego X. Y. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie na okres od 1 lipca 2021 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. (decyzja z dnia 15 czerwca 2021 r., [...]), a następnie - od dnia 1 lipca 2022 r. na czas nieokreślony (decyzją z dnia 30 czerwca 2022 r., [...]).

Rozwijanie kariery na stanowiskach kierowniczych w KSSiP oraz uzyskanie delegacji do Sądu Apelacyjnego w Krakowie (raz jeszcze należy podkreślić: wynikające z dyskrecjonalnej decyzji Ministra Sprawiedliwości) zbiegło się w czasie z udzielaniem kolejno raz poparcia sędziom kandydującym na stanowisko członka Krajowej Rady Sądownictwa (w 2021 r. sędzi I. B., a w 2022 r. sędziom: I. B., K. C., K. M., D. P., R. P. i P. S.).

W tym samym czasie sędzia X. Y. zgłosił się na jedno wolne stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, ogłoszone w

Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 1147. Pozytywną opinię w przedmiocie tej kandydatury przedstawiła SSA w Krakowie B. P., wizytator ds. karnych w „Ocenie pracy Pana X. Y. sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu kandydującego na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie” z lutego-marca 2022 r. W konkursie tym nie było kontrkandydata. Uchwałą nr [...] z dnia [...] 2022 r. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie sędziego X. Y. na to stanowisko, pomimo że Kolegium Sądu Apelacyjnego w Krakowie na posiedzeniu 30 marca 2022 r. negatywnie zaopiniowało Pana X. Y., oddając 3 głosy „za”, przy 6 głosach „przeciw” i braku głosów „wstrzymujących się”. Należy przy tym przypomnieć, że uchwałą Zgromadzenie Ogólne sędziów Sądu Apelacyjnego w Krakowie zwróciło się do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie o wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości o odwołanie sędziego Y. z delegacji, jednocześnie apelując do Prezydenta RP o niewręczanie mu aktu powołania na sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Podjęcie uchwały było następstwem publikacji prasowych na temat sędziego Y., które miały podawać w wątpliwość jego kwalifikacje etyczne. Odnotować przy tym należy, że do tej pory Prezydent RP nie powołał go na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego.

Wyraźnie zatem trzeba zaznaczyć, że sędzia X. Y. zarówno uczestniczył w wadliwej procedurze przed Krajową Radą Sądownictwa, jak i współdziałał z sędziami kandydującymi w złej wierze na członków wadliwie utworzonej Krajowej Rady Sądownictwa. Odkryło się to w sytuacji, w której już nie tylko środowiska prawnicze w Polsce sygnalizowały wątpliwości konstytucyjne, ale wówczas, gdy sądy międzynarodowe notorycznie stwierdzały tę wadliwość (począwszy od wyroku TSUE z 5 listopada 2019 r.), a Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się na temat wadliwości składu Krajowej Rady Sądownictwa (począwszy od uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Warto odnotować, że z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. akt II AKa 146/24, wyłączył SSO X. Y. od rozpoznania sprawy. W orzeczeniu tym Sąd Apelacyjny w Krakowie uznał, że okoliczności te stwarzają uzasadnioną podstawę do powątpiewania w bezstronność tego sędziego.

Należy zatem stwierdzić, że okoliczności rozpatrywane łącznie: brak przejrzystych reguł delegowania sędziego do sądu wyższego rzędu przez organ władzy wykonawczej (Ministra Sprawiedliwości), aktywny udział sędziego Y. w działaniach mających na celu destrukcję konstytucyjnego wymiaru sprawiedliwości w Polsce (uczestnictwo w konkursach przed wadliwą KRS, podpisywanie list poparcia do KRS), a także czerpanie korzyści (awanse, wynagrodzenia) wynikające z decyzji Ministra Sprawiedliwości, pozwala stwierdzić, że sędzia X. Y. nie spełnia gwarancji minimum bezstronności i niezawisłości. W niniejszej sprawie ma również znaczenie kontekst tego, czego dotyczy postępowanie: odszkodowania i zadośćuczynienia za zatrzymanie. Sprawa toczy się przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie oraz pełnomocnika Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa- Podgórze w Krakowie. *Par excellence* jest to spór pomiędzy Państwem działającym jako imperium i jednostką, a obciążony w sprawie może zostać Skarb Państwa w razie pozytywnego dla jednostki rozstrzygnięcia. W takich przypadkach w szczególności ujawnia się potrzeba, by sędzia rozpoznający sprawę był obiektywnie niezawisły; by nie powstały jakiekolwiek uzasadnione wątpliwości co do postawy tego sędziego oraz jego powiązań z władzą wykonawczą.

Podsumowując całokształt przeprowadzonych powyżej rozważań, niewątpliwie za uprawniony należy przyjąć wniosek, że skład Sądu Apelacyjnego w Krakowie z udziałem delegowanego wówczas na czas nieokreślony sędziego X. Y., nie dawał gwarancji – w odbiorze zewnętrznym – sądu niezależnego i bezstronnego, a więc realizującego standard określony zarówno w Konstytucji RP (art. 45 ust. 1), KPP UE (art. 47), jak i w EKPC (art. 6 ust. 1).

Sąd Najwyższy na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. ograniczył się do rozważenia kwestii wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Ze względu na stwierdzenie w sprawie nienależytej obsady sądu skutkującej uchyleniem zaskarżonego orzeczenia rozpoznanie pozostałych zarzutów należało uznać za przedwczesne.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Barbara Skoczowska Marek Pietruszyński Andrzej Tomczyk